

Besluit Verlenen ontheffing

Stichting Avolare
De heer M. Devlin
Europalaan 8 - i
6871 BZ RENKUM

Datum
17 maart 2022

Zaaknummer
2021-014790

Onderwerp
Wet natuurbescherming -
soortbescherming

Inlichtingen bij
Reinoud Raaijmakers
026 359 9219
post@gelderland.nl

Blad
1 van 24

Locatie
Opvang Boersberg 2 te Doorwerth
Vangen, vervoer en uitzetten in heel Gelderland
Activiteit
Opvang beschermde inheemse dieren

Gemeente
Renkum

Beste meneer Devlin,

Hierbij ontvangt u een definitief besluit over bovengenoemde aanvraag.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is het “Protocol opvang niet aangewezen diersoorten en beschermde diersoorten” uit de Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten” opgenomen. Neem alle bijlagen goed door.

Definitief besluit

Wij verlenen u deze ontheffing.

U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij publiceren dit besluit op www.overheid.nl. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend, kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

Datum

17 maart 2022

Zaaknummer

2021-014790

Blad

2 van 24

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](http:// gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Erik Steenbergen
Plv. teammanager Vergunningverlening

Documentnummers inzage stukken:

03579776, 03593847, 03593849.

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Protocol opvang niet aangewezen diersoorten en beschermde diersoorten

Beroep

Degenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

Datum

17 maart 2022

Zaaknummer

2021-014790

Blad

3 van 24

BIJLAGE 1

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Stichting Avolare, Boersberg 2, 6865 NG, Doorwerth hierna te noemen de aanvrager, van 29 november 2021 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de *voorschriften*;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie en overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 29 november 2021 ontvingen wij een aanvraag van Stichting Avolare voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 1, artikel 3.5 lid 1 en artikel 3.10 lid 1a voor het opzettelijk doden of vangen van, van nature in Nederland voorkomende vogels en andere beschermde dieren, artikel 3.2 lid 6 en 3.6 lid 2 voor het onder zich hebben en vervoeren van vogels en andere beschermde dieren, artikel 3.4 lid 1a voor het vangen van vogels met een (schep)net en artikel 3.24 lid 2 voor het zich buiten gebouwen bevinden met vangmiddelen (schepnet) en artikel 3.34 lid 1 voor het uitzetten van dieren.

De ontheffing wordt aangevraagd voor het tijdelijk opvangen van beschermde inheemse soorten die door ziekte, verwonding of verwezing niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, met het doel deze te verzorgen en te revalideren. De opvang is gericht op een zo spoedig mogelijke terugkeer van de dieren naar de natuur.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van de in de wet genoemde belang(en): ter bescherming van flora en fauna; ter bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats; ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren; en in het algemeen belang.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er is geen gedragscode van toepassing.

Wel zijn de “Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten” van toepassing. In de bijlage van deze beleidsregels, zijn werkprocessen en kwaliteitsborging voor de opvang van beschermde inheemse wilde dieren opgenomen in het “Protocol opvang niet aangewezen diersoorten en beschermde diersoorten”. Het protocol uit de beleidsregels is te vinden in bijlage 2 van deze ontheffing

Stichting Avolare heeft een handboek opgesteld; Handboek Avolare – wildopvang en educatie, dat is gebaseerd op deze beleidsregels en het protocol. Het handboek maakt onderdeel uit van de aanvraag.

Op 14 januari 2022 is een vergunningverlener van de provincie Gelderland op locatie geweest, om een indruk te krijgen van de opzet van het opvangcentrum. Hij heeft daarbij met de directeur en manager van Avolare gesproken over de beleidsregels en de voorschriften uit deze ontheffing.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Datum
17 maart 2022

Zaaknummer
2021-014790

Blad
4 van 24

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5, 3.4 lid 2 en 3.8 lid 1 en lid 5, 3.10 lid 2, 3.24 lid 1 en 3, 3.25 lid 1 en 3.34 lid 3 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Stichting Avolare, Boersberg 2, 6865 NG te Doorwerth;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod	Belang ³
Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn	Artikel 3.1 lid 1	Het opzettelijk doden of vangen
	Artikel 3.2 lid 1	Het onder zich hebben of vervoeren
	Artikel 3.34 lid 1	Het uitzetten van dieren of eieren van dieren
Alle in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn ¹	Artikel 3.5 lid 1	Het opzettelijk doden of vangen Het uitzetten van dieren of eieren van dieren
	Artikel 3.6 lid 2	Het onder zich hebben of vervoeren
	Artikel 3.34 lid 1	Het uitzetten van dieren of eieren van dieren
Alle in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, van de Wet natuurbescherming ²	Artikel 3.10 lid 1a	Het opzettelijk doden of vangen
	Artikel 3.34 lid 1	Het uitzetten van dieren of eieren van dieren

1) Behalve de wolf en zeezoogdieren

2) Behalve de grijze en gewone zeehond.

3) Belang: A. Artikel 3.3 lid 4b onder 4 van de Wnb: ter bescherming van flora of fauna.

B. Artikel 3.8 lid 5b onder 1 van de Wnb: in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

C. Artikel 3.10 lid 2 verwijzend naar artikel 3.8 lid 5b onder 1 van de Wnb: in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats en artikel 3.10 lid 2 onder d en h van de

Datum
17 maart 2022

Zaaknummer
2021-014790

Blad
5 van 24

Wnb: ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren en in het algemeen belang.

en voor het gebruik van de middelen zoals weergegeven in tabel 2.

Tabel 2 Middelen

Soort	Op grond van artikel 3.4 lid 1a, 3.24 lid 1, 2 en 3 en 3.25 lid 1 van de Wnb ¹	Middel
Alle soorten genoemd in tabel 1	vangen	Schepnet, vangkooi, vangstok.
Alle soorten genoemd in tabel 1	doden ²	n.t.b.

- 1) Artikel 3.9 lid 1 is niet van toepassing omdat de middelen selectief worden toegepast.
- 2) Indien voor het dier geen andere structurele oplossing kan worden gevonden en doden noodzakelijk is, geschiedt dit al dan niet na verdoving conform paragraaf 5 van de 'Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten' en paragraaf 1.3 van 'Besluit houders van dieren', door een bekwaam en bevoegd persoon.

Stichting Avolare vangt ook dieren op die worden aangeboden vanuit andere provincies. Op grond van artikel 23 van de "Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten" dient een hersteld dier zo dicht mogelijk bij zijn vindplaats in geschikt natuurlijk habitat te worden vrijgelaten. Hiervoor is in dat geval toestemming nodig van de desbetreffende provincie. Voor een ontheffing die door een provincie wordt afgegeven, kan, op grond van artikel 1.3, vierde lid van de Wet natuurbescherming, aan een andere provincie een verzoek tot instemming worden gedaan. Met een verleende instemming wordt de ontheffing ook geldig voor desbetreffende provincie.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing voor de opvang geldt voor de locatie Boersberg 2, 6865 NG te Doorwerth. Vangen, vervoer en uitzetten geldt voor heel Gelderland en voor die provincies die hebben aangegeven in te kunnen stemmen met dit besluit.
2. Dit besluit ziet niet op ontheffing voor de Noordzee, primaire waterkeringen, terreinen en infrastructuur, die op grond van de Wnb onder bevoegd gezag van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vallen.
3. De geldigheidsduur van deze ontheffing eindigt op 1 april 2027.
4. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1 en voor het gebruik van de middelen zoals weergegeven in tabel 2.
5. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2021-014790.

Datum

17 maart 2022

Zaaknummer

2021-014790

Blad

6 van 24

6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. De in voorschrift 6 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
8. De in voorschrift 6 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
9. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2021-014790.
10. De ontheffing geldt voor dieren die door ziekte, verwonding of verwezing, niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, met het doel deze dieren tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren. De opvang van de dieren is gericht op een zo spoedig mogelijke terugkeer van de dieren naar de natuur.
11. De ontheffinghouder is gehouden aan de voorwaarden van het kwaliteitsprotocol zoals vastgesteld in de “Beleidsregels kwaliteit opvang dieren” van de Staatssecretaris van Economische zaken van 16 november 2015, gewijzigd op 17 december 2016 en zoals opgenomen in bijlage 2 van deze ontheffing.
12. De te verrichten handelingen worden met in achtneming en toepassing van de voorwaarden genoemd in voorschrift 11 en de voorschriften uit deze ontheffing, conform het “Handboek Avolare-Educatie en wildopvang” zoals deze is toegevoegd aan de aanvraag van deze ontheffing, uitgevoerd.
13. De ontheffinghouder dient jaarlijks vóór 1 februari te rapporteren aan de provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl onder vermelding van het zaaknummer 2021-014790, over de in het voorgaande jaar opgevangen dieren. In deze rapportage dienen voor deze dieren in ieder geval de volgende gegevens uit de registratie te zijn opgenomen:
 - diersoort;
 - (indien bekend) de vindplaats van het dier;
 - datum van binnenkomst;
 - aanbieder (particulier, dierenambulance, andere opvang);
 - (indien bekend) oorzaak letsel;
 - soort verwonding/ letsel;
 - definitieve bestemming van het dier (vrij, andere opvang, euthanasie, dood in opvang);
 - datum einde opvang;
14. Andere provincies die hun instemming verlenen aan het besluit van deze ontheffing, kunnen verzoeken ook een rapportage van de opgenomen of vrijgelaten dieren binnen hun provinciegrenzen, jaarlijks toe te zenden of aanvullende voorwaarden hierop toe te passen.

Datum

17 maart 2022

Zaaknummer

2021-014790

Blad

7 van 24

15. Indien het dier geëuthanaseerd wordt of op een andere manier is doodgegaan, moeten ringen (van vogels) of andere registratiekenmerken worden opgestuurd en/of doorgestuurd aan de registratie -instantie.
16. Indien het opvangcentrum te maken krijgt met een onvoorziene situatie waardoor het opvangcentrum zich gedwongen ziet van de voorschriften uit deze ontheffing of van het kwaliteitsprotocol af te wijken, stelt de ontheffinghouder onverwijld provincie Gelderland daarvan schriftelijk op de hoogte, via emailadres post@gelderland.nl onder vermelding van het zaaknummer 2021-014790.
17. De persoon die de intake en de eerste beoordeling doet, moet verschijnselen van een zoönose of besmettelijke dierziekte kunnen herkennen of als verdacht kunnen kwalificeren, zodat het dier in quarantaine gehouden kan worden, totdat een dierenarts een definitieve diagnose heeft gesteld. Aangifteplichtige dierziekten worden direct gemeld bij de daartoe bevoegde instanties.
18. De dieren moeten zodanig binnen de opvang geplaatst worden dat er een strikte scheiding is tussen dieren die uit de vrije natuur afkomstig zijn en van nature als soort in Nederland voorkomen en andere, al dan niet gehouden, dieren. Verder mogen prooi- en roofdieren, van zoogdieren elkaar niet kunnen waarnemen en die van vogels elkaar niet kunnen zien. Tussen de dieren onderling dient paring of concurrentiestrijd in de opvang voorkomen te worden.
19. Als het letsel of de ziekte een zodanige klinische behandeling vereisen, dat het te verwachten stressniveau dat dit voor het dier oplevert dermate hoog is, dat dit een voorspoedige genezing van het dier in de weg zal staan, of er een grote kans is dat het dier hieraan zal bezwijken, dient geëuthanaseerd te worden. Dit ter beoordeling van een vakbekwaam dierversorger of een dierenarts.
20. Indien voor het dier geen andere structurele oplossing kan worden gevonden en doden noodzakelijk is, geschiedt dit al dan niet na verdoving conform paragraaf 5 van de 'Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten' en paragraaf 1.3 van 'Besluit houders van dieren', door een vakbekwaam dierversorger of een dierenarts. Uitgangspunt is dat bij het doden van het dier, en daarmee verband houdende activiteiten, elke vermijdbare vorm van pijn, spanning of lijden bespaard blijft.
21. Zodra de medische en klinische randvoorwaarden het toelaten dient het verblijf in de opvang zo dicht mogelijk aan te sluiten op de natuurlijke omstandigheden en behoeften van het dier, denk daarbij aan het aanbrengen van bodembedekking, voldoende bewegingsruimte, wegkruipmogelijkheden, soortgenoten of surrogaten daarvoor.
22. De uitwenverblijven op het buitenterrein van het complex worden ingericht in zones van gehouden dieren en van nature in Nederland in het wild voorkomende dieren. Daarnaast worden de dieren die imprintgevoelig zijn of stressgevoelig zoveel mogelijk buiten het zicht of op gepaste afstand van de bezoekers gehouden. De ontheffinghouder stelt voor de buitenverblijven een bezoekersschema, een indelingsplan en routing op soortniveau op en legt dit voor 1 maart 2022 ter goedkeuring aan de provincie voor.
23. Er is een huisreglement opgesteld. Bezoekers mogen zich niet zonder begeleiding van Avolare tussen de verblijven begeven en niet spreken tijdens een rondleiding. Het eerste jaar worden bezoekers in het uitwengedeelte gedoogd, na dat jaar wordt dit met een toezichthouder en vergunningverlener van de provincie geëvalueerd en worden definitieve afspraken hierover gemaakt. De ontheffinghouder zoekt zoveel mogelijk naar alternatieven om de educatie en beleving op gepaste afstand van de dieren plaats te kunnen laten vinden.

24. De ontheffinghouder ziet er op toe dat de vrijwilligers die in direct contact of de directe omgeving van de dieren moeten werken, zich bewust zijn van de stressgevoeligheid van wilde dieren en de risico's op persoonlijk letsel bij het werken met wilde dieren, en hier ook naar kunnen handelen.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Avolare vangt zieke en gewonde wilde dieren op in een duurzaam en innovatief complex. Ze verlenen deze dieren de benodigde medische zorg en zetten ze na een goede revalidatie en rehabilitatie zo snel mogelijk weer uit in hun natuurlijke omgeving. Ze delen hun kennis met het publiek. Ze willen zo laten zien dat het belangrijk is om goed voor de natuur te zorgen. Per jaar verwachten ze zo'n tienduizend dieren te kunnen helpen. Ze ziet het als haar (wettelijke) plicht dieren passende zorg te geven, die in nood zijn geraakt door direct of indirect handelen van de mens. De opvang richt zich voor het grootste deel op vogels, (kleine) zoogdieren en ontheemde (exotische) huisdieren. Stichting Avolare werkt samen met dierenambulances en ander wildopvangcentra. De van nature in Nederland in het wild voorkomende dieren worden na binnenkomst onderzocht en na zorg in intensive care, quarantaine of medium care, in uitwenverblijven geplaatst om vervolgens, na volledig herstel, zo dicht mogelijk bij de vangplek losgelaten te worden. De niet inheemse voorheen gehouden dieren worden bij particulieren of andere opvangcentra ondergebracht die kunnen voorzien in de opvang conform de Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Er is geen gedragscode waarvan voor deze overtreding gebruik gemaakt kan worden.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen, zal voor de aangevraagde activiteit een ontheffing moeten worden verleend.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de soorten en verboden genoemd in tabel 1 en voor het gebruik van vangmiddelen zoals genoemd in tabel 2.

Beoordeling van de aanvraag

Wij hebben de aanvraag beoordeeld en oordelen dat de omschrijvingen van de beoogde activiteiten aansluiten bij de aangevraagde verboden.

Het opvangcentrum is grootschalig en professioneel opgezet. Hierdoor zal het een belangrijke functie gaan vervullen voor de opvang van wilde dieren in de regio. De professionaliteit zal naar verwachting gaan bijdragen aan de kennis en verdere kwaliteitsverbetering omtrent de opvang van wilde dieren. De combinatie van het opvangcentrum met een bezoekerscentrum zorgt voor toegankelijke en aansprekende voorlichting en educatie van het publiek. Het gebouw is een blikvanger en door zijn duurzaamheid een inspiratie voor nieuwe ontwikkelingen. De verwachting is dat het opvangcentrum daardoor een verbindende rol kan gaan spelen in een netwerk van opvangcentrums, dierenambulances, onderzoeksinstituten en natuurbeschermingsorganisaties.

Datum

17 maart 2022

Zaaknummer

2021-014790

Blad

9 van 24

Het handboek van Stichting Avolare is conform de “Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten” opgesteld. De inrichting van de opvang en de regels uit het handboek zijn sterk gericht op de hygiëne en medische praktijk van een dierenkliniek. Hier hebben wij enige bedenkingen bij. Hoewel het hygiënisch werken in een klinische omgeving ongetwijfeld bijdraagt aan het voorkomen van infecties, verspreiden van besmettelijke ziektes en ongedierte, zijn wilde dieren in de perceptie van hun omgeving wezenlijk anders dan gehouden dieren. De stressfactor speelt hierin een belangrijke rol. Er zal een goede balans gevonden moeten worden tussen stressreductie en hygiëne. Zie daarvoor voorschrift 19 en 21 van deze ontheffing.

Stichting Avolare zet naast de opvang ook sterk in op voorlichting en educatie. Dit zal bijdragen aan een beter begrip over de consequenties die bepaalde menselijke handelingen kunnen hebben op de natuur (denk aan loslopende honden), maar ook waar de natuur beter met rust gelaten kan worden, zoals een reekalf in het gras of een jonge vogel in de buurt van een nest. De zichtbare aanwezigheid van de dieren in het centrum, maakt voorlichting veel aansprekender dan enkel het gebruiken van foto's en ander beeldmateriaal. Het spoedige herstel van de dieren moet echter altijd de prioriteit hebben. In het gebouw zijn vanuit het bezoekerscentrum alleen de in het wild aangetroffen gehouden (exotische of gefokte) dieren, vanachter een aantal doorkijkjes van glas waar te nemen. De van nature in het wild in Nederland voorkomende dieren in de Intensive en Medium-Care, zijn alleen door middel van camera's via live-videoschermen in het bezoekerscentrum te zien.

Over het toestaan van bezoekers tussen de verblijven buiten het gebouw en op het dakterras hadden wij enige bedenkingen. Vandaar ook dat er een locatiebezoek is afgelegd om een indruk te krijgen van het geheel. Het buitengedeelte is bedoeld voor de rehabilitatie. Hier mag het dier alleen nog van eten en drinken voorzien worden en moet een inschatting gemaakt worden in hoeverre het dier weer in staat is zichzelf te redden in de natuur. Met camera's die in en rond de verblijven zijn geplaatst is veel van dit natuurlijk gedrag te monitoren. Er lopen diverse (deels verdiepte) voetpaden tussen de verblijven door, alleen het verdiepte middelste voetpad wordt gebruikt door bezoekers. Dit is aantrekkelijk voor bezoekers, omdat dit goed zicht op de verschillende dieren geeft. Hoewel regels zijn opgesteld over rondleidingen onder begeleiding, is er toch een risico dat met name imprintgevoelige en stressgevoelige dieren hierdoor niet optimaal zullen rehabiliteren en mogelijk zelfs ongewenst gedrag wordt aangeleerd.

In overleg met Avolare is afgesproken dat een indelingsplan wordt opgesteld waarbij de van oorsprong gehouden dieren en dieren die meer gewend zijn aan de aanwezigheid van mensen (zoals bijvoorbeeld tuinvogels) op de locaties dicht bij het pad worden gehuisvest en de stressgevoelige en imprintgevoelige dieren, zoveel mogelijk buiten het zicht of op gepaste afstand van het voetpad worden ondergebracht. Ook wordt een schema opgesteld voor het maximaal aantal bezoeken per week en het tijdstip van de dag in relatie tot de voermomenten. Na goedkeuring van dit indelingsplan en bezoekschema, wordt dit voor een jaar gedoogd waarna een evaluatie plaats vindt met de beheerder en een vergunningverlener en toezichthouder van de provincie Gelderland. Op basis van deze evaluatie worden nieuwe afspraken gemaakt over de buitenverblijven. De beheerder zoekt daarnaast naar mogelijkheden om de buitenverblijven meer beschutting te geven en het waarnemen en beleving van de dieren door de bezoekers ook op afstand plaats te laten vinden. Zie ook voorschrift 22 en 23 van deze ontheffing. Het welzijn van de dieren in de opvang staat te allen tijde boven de doelstelling van de voorlichting en educatie.

Er zijn geen specifieke vangmiddelen in de aanvraag genoemd, in overleg met de aanvrager worden schepnet, vangkooi en vangstok aangevraagd. Deze vangmiddelen kunnen specifiek en gericht ingezet worden bij dieren die gewond zijn en mogelijk agressief of gestresseerd.

Toetsing aan artikel 2 Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten

Een ontheffing wordt alleen verleend indien aan artikel 2 van de 'Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten' wordt voldaan. De opvang Avolare is een stichting. De doelstelling in de statuten van een stichting komen overeen met de doelstelling, zoals opgenomen in artikel 2 van de bijlage 'Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten'. Uit het Handboek Avolare zoals toegevoegd aan de aanvraag blijkt dat het opvangcentrum beschikt over meerdere vakbekwame diervverzorgers en een samenwerkingsverband heeft met een gediplomeerd dierenarts. Ook wordt een register gevoerd overeenkomstig artikel 4.9 van het 'Besluit houders van dieren'. Daarmee voldoet de opvang aan artikel 2 van de 'Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten'.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Er zijn geen andere oplossingen beschreven want de opvang van dieren gebeurt alleen in die situaties dat er reeds een calamiteit is opgetreden en de dieren door ziekte, verwonding of verwezing, niet meer zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven. Niets doen heeft tot gevolg dat het dier een lijdensweg heeft en waarschijnlijk sterft. Door het dier te behandelen en te laten revalideren, kan het terugkeren in de natuur en zich weer voortplanten. Als het dier zodanig er aan toe is, dat een vakbekwaam diervverzorgster of dierenarts inschat, dat het niet meer zal lukken het dier volledig te revalideren wordt het geëuthanaseerd en wordt het dier onnodig lijden bespaart.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belangen

In de aanvraag is bepaald welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn. Deze zijn weergegeven in tabel 1.

Beoordeling van belangen

Wij hebben de aangevraagde belangen beoordeeld en komen tot de conclusie dat alleen de belangen van bescherming van flora en fauna van artikel 3.3, lid 4b onder 4 en artikel 3.8, lid 5b onder 1, en het algemeen belang zoals genoemd onder artikel 3.10 lid 2h, overeen komen met het doel van de aanvraag. Daarnaast komt ook het belang van voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren zoals genoemd onder artikel 3.10 lid 2d, hiermee overeen. Voor deze belangen wordt daarom de ontheffing verleend.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

De werkzaamheden van Stichting Avolare zijn erop gericht zieke, gewonde en verweesde dieren tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren, met het uiteindelijke doel deze dieren weer terug te plaatsen in de vrije natuur. Daarmee dragen deze werkzaamheden bij aan de gunstige staat van instandhouding van beschermde inheemse soorten. Daarnaast heeft Avolare zich ten doel gesteld het maatschappelijk bewustzijn te vergroten om zorgvuldig met wilde flora en fauna om te gaan, door het geven van voorlichting en educatie, en door het opzetten van een netwerk tussen diverse onderzoekinstellingen, natuurorganisaties en opvangcentra.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het uitvoeren van de activiteiten als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van beschermde inheemse soorten, maar zullen naar verwachting bijdragen aan een positieve ontwikkeling van deze staat van instandhouding.

Datum

17 maart 2022

Zaaknummer

2021-014790

Blad

11 van 24

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden en welke middelen hiervoor kunnen worden ingezet. Deze zijn weergegeven in tabel 1 en 2. Voor de wolf en zeezoogdieren wordt geen ontheffing verleend, de aanvrager heeft ook geen intentie deze op te gaan vangen. Voor de overige aangevraagde soorten, verboden en middelen wordt de ontheffing verleend.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend..

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Datum
17 maart 2022

Zaaknummer
2021-014790

Blad
12 van 24

BIJLAGE 2 Kwaliteitsprotocol uit bijlage Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten

Beleidsregels kwaliteit opvang diersoorten

Geldend van 01-01-2017 t/m heden

Bijlage

Protocol opvang niet aangewezen diersoorten en beschermde diersoorten

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 1. Definities

In deze bijlage wordt verstaan onder:

- *bestuur*: bestuur van het opvangcentrum;
- *minimaal benodigde zorg*: zorg die voldoet aan de onder artikel 1.6, 1.7, 1.8 en overeenkomstig artikel 3.12 van het Besluit houders van dieren beschreven voorwaarden;
- *niet aangewezen diersoorten*: diersoorten die niet geplaatst zijn op bijlage 1 van de Regeling houders van dieren, met inbegrip van hybride dieren die in de laatste vier vooroudergeneraties van de lijn een of meer dieren telt die behoren of hebben behoord tot een zodanige diersoort, met uitzondering van van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten en niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten;
- *niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort*: diersoort als bedoeld in artikel 4.2, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit houders van dieren, niet zijnde een diersoort als bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming;
- *opvangcentrum*: een rechtspersoon waartoe één of meer opvanginrichtingen behoren;
- *opvanginrichting*: aan één locatie gebonden ruimte of ruimtes, bestemd voor het ten behoeve van opvang houden van gewonde, zieke, gevonden of afgestane dieren, behorende tot een beschermde uitheemse diersoort, een beschermde inheemse diersoort of tot een zoogdiersoort die niet is opgenomen op de bijlage 1 van de Regeling houders van dieren;
- *soortgroep*: een verzameling verwante diersoorten;
- *van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort*: diersoort als bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.

Artikel 2. Doelstellingen

1. Het opvangcentrum heeft in ieder geval als doel:
 - a. dieren behorend tot een niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort of niet aangewezen diersoort, die door direct of indirect menselijk handelen of nalaten in Nederland terecht is gekomen op te vangen, of
 - b. dieren behorend tot een van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort, die door ziekte, verwonding, verwezing, of door direct of indirect menselijk handelen of nalaten tijdelijk niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren, en
 - c. dieren zo spoedig mogelijk naar de natuur te laten terugkeren.
2. De opvang is zodanig dat een dier zoveel mogelijk zijn soorteigen gedrag kan blijven vertonen.
3. Het opvangcentrum heeft mede als doel om, waar mogelijk voorlichting te geven over de wilde flora en fauna en draagt actief uit, in het bijzonder aan personen die een dier ter opvang aanbieden, dat de wilde inheemse flora en fauna en de natuurlijke processen die daarbij horen, niet verstoord mogen worden en dat het houden van de desbetreffende diersoort op een verantwoorde wijze dient te gebeuren dan wel wordt ontmoedigd.

Artikel 3. Beperking activiteiten

1. Het opvangcentrum beperkt zich in zijn activiteiten tot datgene wat nodig is voor het bereiken van de doelstellingen, bedoeld in artikel 2.
2. Met de opgevangen dieren vinden in het opvangcentrum geen commerciële activiteiten plaats, waaronder zijn begrepen het tentoonstellen van opgevangen dieren voor zover dit in tegenspraak is met de doelstellingen, bedoeld in artikel 2, het verkopen, verhuren, verhandelen of uitlenen van opgevangen dieren.
3. Het opvangcentrum rondt het opvangproces af van de aan zijn zorgen toevertrouwde dieren met inachtneming van de, voor elke soortgroep apart vastgestelde, maximale duur in het opvangcentrum.
4. Indien in het opvangcentrum andere dieren dan uit de vrije natuur afkomstige dieren van van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten aanwezig zijn, wordt de huisvesting van de eerstgenoemde dieren strikt gescheiden gehouden van de andere dieren in de faciliteiten van het opvangcentrum.

Artikel 4. Handelwijze

1. Het bestuur legt schriftelijk het beleid of de handelwijze ten aanzien van de volgende onderwerpen vast:
 - a. opvang, specialisatie van het opvangcentrum in een diersoort of diersoorten of soortgroepen, opname en acceptatie,
 - b. huisvesting en verzorging,
 - c. ontsnapping van dieren,
 - d. voeding,
 - e. hygiëne,
 - f. zoönosen,
 - g. maatregelen ter voorkoming van ongewenste zwangerschappen van opgevangen dieren,
 - h. veterinaire zorg,

- i. structurele oplossingen voor opgevangen dieren, in voorkomend geval met bijbehorende contracten en hoe hiermee gewerkt wordt,
 - j. terugzetten van van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten in de natuur,
 - k. doden van opgevangen dieren,
 - l. kwalificaties van medewerkers,
 - m. veiligheid van medewerkers en dieren en openbare veiligheid,
 - n. organisatorische continuïteit,
 - o. bezoekers, en
 - p. register als bedoeld in artikel 37.
2. Het bestuur, de beheerder en de medewerkers van het opvangcentrum handelen conform de vastgestelde handelwijze, bedoeld in het eerste lid.
3. In geval van opheffing van het opvangcentrum draagt de vereffenaar of de curator het eigendom van op grond van artikel 29 bij particulieren geplaatste dieren over aan een ander opvangcentrum.

Artikel 5. Bereikbaarheid

1. Het opvangcentrum streeft naar een permanente telefonische bereikbaarheid.
2. Het opvangcentrum zorgt er ten minste voor dat:
 - a. het permanent telefonisch bereikbaar is voor andere opvangcentra, dierenambulances, politie, brandweer, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de Landelijke Inspectiedienst en andere bevoegde opsporingsinstanties.
 - b. het publiek permanent informatie kan verkrijgen, inclusief over de handelwijze ten opzichte van op te vangen dieren buiten openingstijden van het opvangcentrum.

Artikel 6. Samenwerking andere opvangcentra

1. Het opvangcentrum werkt constructief samen met andere opvangcentra samen ten einde kennis en kunde te vergroten en de best denkbare structurele oplossing voor het opgevangen dier te bewerkstelligen. Het opvangcentrum doet dit door gevraagd en ongevraagd informatie, kennis en kunde te delen met andere opvangcentra.
2. Het opvangcentrum helpt andere opvangcentra in het kader van het bepaalde in artikel 7, tweede lid en artikel 8, tweede lid.

Paragraaf 2. Opvang, specialisatie van het opvangcentrum in een diersoort of diersoorten of soortgroepen, opname en acceptatie

Artikel 7. Opvangbeleid

1. Als onderdeel van het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel a, stelt het bestuur van het opvangcentrum vast welke diersoort, diersoorten of soortgroepen opgevangen worden. Daarbij wordt rekening gehouden met de aantoonbare expertise van de medewerkers en de mogelijkheden die de middelen en de locatie van het opvangcentrum met zich brengen.
2. Het opvangcentrum verwijst dieren behorend tot soorten of soortgroepen die krachtens het beleid ten aanzien van opvang, bedoeld in het eerste lid, niet worden opgevangen door naar een opvangcentrum dat over de noodzakelijke ontheffingen beschikt.

Artikel 8. Opname en acceptatie

1. Een ter opvang aangeboden dier wordt geweigerd, indien:
 - a. het opvangcentrum het dier niet de minimaal benodigde zorg kan bieden,
 - b. het opvangcentrum een gebrek aan ruimte, personele capaciteit of financiële middelen heeft,
 - c. het dier een risico oplevert voor de aanwezige dieren,
 - d. de aanwezige dieren een risico vormen voor het nieuwe dier, of
 - e. het dier een risico oplevert voor de medewerkers in het opvangcentrum.
2. Indien een ter opvang aangeboden dier wordt geweigerd, onderzoekt het opvangcentrum of het dier elders kan en mag worden geplaatst.
3. Indien niet ingevolge het eerste of tweede lid kan worden geplaatst, wordt het dier gedood, overeenkomstig het bepaalde in artikel 31.

Paragraaf 3. Huisvesting en verzorging

Artikel 9. Opvanginrichting

1. Indien een opvangcentrum over meerdere opvanginrichtingen beschikt, wordt per opvanginrichting een apart register, bedoeld in artikel 37, bijgehouden.
2. Een opvanginrichting voldoet aan de artikelen 10 en 11.
3. Een opvanginrichting beschikt over een noodplan met betrekking tot de ontsnapping van dieren.

Artikel 10. Verblijven

1. Artikel 3.12, eerste lid, van het Besluit houders van dieren is van toepassing, met dien verstande dat 'gezelschapsdier' wordt vervangen door 'dier behorend tot een niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort, een van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort of een niet aangewezen diersoort'.
2. De beschrijving, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel b, bevat een op de soort toegespitste omschrijving van hetgeen als een geschikt verblijf wordt gezien. Daarbij wordt in ieder geval rekening gehouden met:
 - a. het soorteigen gedrag van de diersoorten,
 - b. de bewegingsvrijheid van de dieren,
 - c. de (sociale) levenswijze van de dieren, rekening houdend met de mogelijkheden van het individuele dier,
 - d. de behoefte van het individuele dier in de verschillende fasen van het proces tot herstel wanneer het gaat om een lichamelijk of psychisch ziek of gewond dier.

Artikel 11. Aanwezige ruimten

1. Artikel 3.13 van het Besluit houders van dieren is van toepassing, met dien verstande dat 'gezelschapsdier' wordt vervangen door 'dier behorend tot een niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort, een van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort of een niet aangewezen diersoort'.
2. Diergeneesmiddelen worden bewaard in een speciaal daarvoor bestemde en afsluitbare bewaarmogelijkheid.

Artikel 12. Huisvesting

De handelwijze, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel b, bevat een op de soort toegepaste omschrijving van hetgeen als passende huisvesting en verzorging wordt gezien. Daarbij wordt rekening gehouden met:

- a. de eis dat opgevangen dieren die een roofdier-prooi relatie hebben, elkaar niet kunnen waarnemen, en
- b. in afwijking van a geldt dat voor vogels met een roofdier-prooidier relatie uitsluiten van visueel contact voldoende is.

Artikel 13. Voeding

1. De handelwijze, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel d, bevat een op de soort toegespitste omschrijving van hetgeen als passende voeding wordt gezien. Daarbij wordt rekening gehouden met:
 - a. de natuurlijke voedingsbehoefte van de diersoorten en hoe deze zich verhoudt tot de aangeboden voedingsstoffen,
 - b. afstemming van de wijze van frequentie van voedselaanbieding aan het natuurlijke gedrag van de diersoorten en die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier,
 - c. afstemming van de wijze van het aanbieden van water aan het natuurlijke gedrag van de diersoort, en
 - d. het gebruik van levend voer, indien dit voor de verzorging van de betreffende diersoort noodzakelijk is.
2. Opgevangen dieren worden niet als voer voor andere dieren gebruikt.
3. De voedingsmiddelen die nodig zijn voor de bereiding van het dieet van de opgevangen dieren, zijn kwalitatief goed en worden onder hygiënische omstandigheden opgeslagen.

Artikel 14. Hygiëne

1. De handelwijze, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel e, bevat instructies over het schoonmaken van de verblijven van de dieren.
2. In de handelwijze, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel e, komt in ieder geval het volgende aan de orde:
 - a. hoe gehandeld wordt als een verblijf leeg komt,
 - b. hoe omgegaan wordt met het voorkomen van verspreiding van smetstoffen tussen de afzonderlijke ruimten,
 - c. hoe gehandeld wordt als een besmettelijke ziekte is geconstateerd bij een ziek of overleden dier,
 - d. hoe om te gaan met de bestrijding van ongedierte,
 - e. hoe de medewerkers of bezoekers van een opvangcentrum zich aan hygiëne bepalingen houden.

Artikel 15. Zoönosen

1. In de handelwijze, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel f, staat beschreven welke zoönosen kunnen voorkomen bij de diersoort vermeld in artikel 7, eerste lid, in het opvangcentrum.

2. Hierbij dient ten minste opgenomen te zijn:
 - a. een beschrijving van de zoönosen,
 - b. hoe deze herkend, vastgesteld of uitgesloten kunnen worden,
 - c. welke maatregelen getroffen worden als een zoönose geconstateerd wordt,
 - d. welke maatregelen een medewerker kan nemen om zich te beschermen tegen zoönosen.

Artikel 16. Voorkomen voortplanting

1. Het opvangcentrum past het in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel g, beschreven beleid toe om zwangerschappen te voorkomen.
2. Het onder het eerste lid gestelde gebod is niet van toepassing indien het dier ingezet wordt voor het onder artikel 22, tweede lid, onderdeel c, genoemd internationaal fokprogramma.
3. Het opvangcentrum houdt een administratie in het register, bedoeld in artikel 37, bij van geboortes die ondanks de genomen maatregelen toch hebben plaatsgevonden.

Artikel 17. Veterinaire zorg

1. In het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel h, wordt in ieder geval rekening gehouden met de volgende onderwerpen:
 - a. op welke wijze de toegang tot veterinaire zorg is verzekerd,
 - b. hoe het onderzoek, bedoeld in artikel 18, van binnengebrachte dieren plaatsvindt.
2. Het opvangcentrum streeft ernaar de veterinaire zorg van de opgevangen dieren zoveel mogelijk bij één vaste dierenarts te laten berusten.

Artikel 18. Beoordeling binnengebracht dier

1. Een daarvoor aangewezen vakbekwaam persoon beoordeelt ieder binnengebracht dier en stelt vast of onderzoek door een dierenarts noodzakelijk is.
2. Indien het in het eerste lid genoemde dier verwond, getraumatiseerd of verweesd is, wordt contact opgenomen met een dierenarts en indien noodzakelijk met een op de soort toegespitste gedragsdeskundige.
3. De beoordeling vindt onmiddellijk plaats aan de hand van het afwegingskader, genoemd in artikel 30, waarbij inzicht wordt gegeven in de structurele oplossing voor het dier.
4. Van het genoemde in het eerste, tweede en derde lid, wordt door een medewerker schriftelijk verslag gedaan in het register en het logboek, bedoeld in de artikelen 37 en 38.

Artikel 19. Controle

1. De gezondheid, algehele conditie, voedselopname en ontlasting van alle dieren worden dagelijks gecontroleerd door een van de vaste medewerkers van het opvangcentrum.
2. De bevindingen worden door hen vastgelegd in een logboek als bedoeld in artikel 38 en, in het geval dat een medische behandeling wordt gestart, ook in de administratie, bedoeld in artikel 37.

3. Dieren waarbij tijdens de dagelijkse inspectie, bedoeld in het eerste lid, afwijkingen worden geconstateerd, worden door de medewerkers van het opvangcentrum gemeld bij de beheerder, bedoeld in artikel 33, eerste lid.
4. Indien noodzakelijk, schakelt de beheerder een dierenarts in.

Artikel 20. Verdenking aangifteplichtige dierziekten

1. Het opvangcentrum let op verschijnselen die kunnen wijzen op een besmetting met een aangifteplichtige dierziekte.
2. Het opvangcentrum geeft bij de verschijnselen, bedoeld in het eerste lid, terstond kennis aan een ambtenaar als bedoeld in 114, tweede lid, Gezondheids- en welzijnswet voor dieren conform artikel 19 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren.

Paragraaf 4. Structurele oplossingen

Artikel 21. Duur verblijf per soort

1. De in artikel 3, derde lid, bedoelde maximale duur is voor:
 - a. vogels en overige zoogdieren: twaalf maanden,
 - b. marterachtigen en vossen: negen maanden,
 - c. zeezoogdieren, hoefdieren, wilde zwijnen en herpetofauna: zes maanden.
2. Indien een dier langer dan maximale duur in het opvangcentrum verblijft, wordt een met argumenten onderbouwd behandelplan opgenomen in het register, bedoeld in artikel 37, inclusief een verwachte datum van loslaten, indien van toepassing.

Artikel 22. Structurele oplossingen

1. Het opvangcentrum vindt zo spoedig mogelijk een structurele oplossing voor het opgevangen dier.
2. Onder een structurele oplossing worden de volgende oplossingen verstaan:
 - a. het dier in vrijheid stellen in het land van oorsprong, indien sprake is van een uit de vrije natuur gehaalde niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort,
 - b. het dier in vrijheid stellen in Nederland, indien sprake is van opvang van een uit de vrije natuur afkomstig van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort,
 - c. het dier inzetten voor een internationaal fokprogramma,
 - d. het dier inzetten in een instelling voor educatieve doeleinden,
 - e. het dier inzetten voor wetenschap bij een erkende instelling,
 - f. het dier inzetten voor het herstel van opgevangen soortgenoten,
 - g. het dier levenslang onder de juiste omstandigheden in opvang houden, en
 - h. het doden van het dier.
3. Indien de structurele oplossing, genoemd in het tweede lid, onderdelen a en b, niet kan worden toegepast, wordt gekozen voor de structurele oplossingen, genoemd in het tweede lid, onderdelen c tot en met f. Indien de oplossingen, genoemd in het tweede lid, onderdelen a tot en met f, niet kunnen worden toegepast, wordt gekozen voor een structurele oplossing, genoemd in het tweede lid, onderdeel g en h.
4. Het in het tweede lid, onderdeel h, bedoelde doden wordt uitgevoerd volgens de bepalingen genoemd in artikel 31.

5. Voor iedere structurele oplossing, genoemd in het tweede lid, dient het welzijn van het desbetreffende dier van doorslaggevende betekenis te zijn.

Artikel 23. In vrijheid stellen van dieren behorende tot uit de natuur afkomstige van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten

1. Indien mogelijk wordt een dier van een van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort op de plaats waar het is aangetroffen behandeld en direct losgelaten.
2. Het in vrijheid stellen van dieren gebeurt alleen op een plek waar de soort al van nature voorkomt.
3. Het in vrijheid stellen vindt plaats op de vindplaats, of, indien dit niet mogelijk is, in een geschikt natuurlijk habitat nabij de vindplaats.
4. In het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel j, komen ten minste de volgende onderwerpen aan de orde:
 - a. criteria op basis waarvan besloten wordt of een dier voldoende hersteld is om in vrijheid gesteld te worden,
 - b. criteria op basis waarvan bepaald wordt waar een dier in vrijheid wordt gesteld,
 - c. criteria op basis waarvan bepaald wordt wanneer een dier in vrijheid wordt gesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met een voor de diersoort geschikte tijd, bijvoorbeeld in verband met winterslaap, rui, of vogeltrek, territoriaal gedrag, en
 - d. criteria op basis waarvan besloten kan worden dat het dier kan overleven in de vrije natuur.
5. De beheerder, bedoeld in artikel 33, is bevoegd te besluiten over het al dan niet in vrijheid stellen van dieren.

Artikel 24. In vrijheid stellen van uit de vrije natuur afkomstige niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten

1. Indien het oorspronkelijke biotoop van een dier van een niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort of niet aangewezen diersoort is te achterhalen en een dier terug kan naar het land van oorsprong, wordt bij de afweging voor de keuze om het dier in vrijheid te stellen, in ieder geval rekening gehouden met:
 - a. de bereidheid van het land van oorsprong om het dier op te nemen,
 - b. het welzijn van het dier,
 - c. de invloed van het dier op de bestaande populatie,
 - d. de beschikbare middelen,
 - e. de toepasselijke internationale afspraken,
 - f. de richtlijnen voor herintroducties van de International Union for the Conservation of Nature (IUCN).
2. De uitvoering van de terugplaatsing dient op zorgvuldige wijze te worden uitgevoerd.

Artikel 25. Uitwenverblijf voor uit de vrije natuur afkomstige dieren van van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten

1. Als onderdeel van het in vrijheid stellen van herstelde dieren kan het opvangcentrum gebruik maken van één of enkele uitwenverblijven die buiten de opvanginrichting of opvanginrichtingen liggen.

Datum

17 maart 2022

Zaaknummer

2021-014790

Blad

20 van 24

2. Het opvangcentrum zorgt ervoor dat:
 - a. het uitwenverblijf zich bevindt in de natuurlijke habitat van het dier, en
 - b. het uitwenverblijf voldoet aan de bepalingen van artikel 10.
3. Alleen dieren waar de verzorging bestaat uit het aanbieden van voedsel en water worden in uitwenverblijven geplaatst.
4. De verzorging in het uitwenverblijf wordt gegeven door medewerkers van het opvangcentrum.
5. De periode dat een dier in een gesloten uitwenverblijf is gehuisvest, valt binnen de maximale duur van de opvang, genoemd in artikel 21, tweede lid.
6. De criteria en procedures voor de locatie, constructie en inrichting van het gebruik van het uitwenverblijf en de criteria op basis waarvan bepaald wordt of een dier in een uitwenverblijf geplaatst wordt, maken onderdeel uit van het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel j.
7. In het register, bedoeld in artikel 37, wordt bijgehouden welke dieren in welk uitwenverblijf gehuisvest zijn.

Artikel 26. Internationaal fokprogramma

1. Een dier kan ingezet worden voor een internationaal fokprogramma als:
 - a. de diersoort bedreigd is, en
 - b. de leeftijd en gezondheid van het dier dit toestaat.
2. Indien een dier gebruikt wordt voor een internationaal fokprogramma, kan het dier overgedragen worden of onder het opvangcentrum blijven.
3. Indien verplaatsing noodzakelijk is wordt dit opgenomen in het register, bedoeld in artikel 37.

Artikel 27. Educatieve of wetenschappelijke doeleinden

1. Een dier kan ingezet worden voor educatieve of wetenschappelijke doeleinden bij andere hiertoe erkende organisaties.
2. Het opvangcentrum stelt in een geval als bedoeld in het eerste lid een contract met de erkende organisatie op, waarin in ieder geval staat beschreven wie de houder van het dier wordt en welke verantwoordelijkheden elke partij heeft.

Artikel 28. Dier inzetten voor herstel van soortgenoten

1. Het opgevangen dier kan in het opvangcentrum blijven indien dit dier een belangrijke rol vervult in een of meer concrete gevallen van het herstel van opgevangen soortgenoten, die anders geen redelijke kans op succesvol herstel hebben.
2. De in het eerste lid genoemde opvang voor het herstel van soortgenoten, kan alleen worden uitgevoerd zolang in redelijkheid mag worden aangenomen dat het dier in gevangenschap niet lijdt.

Artikel 29. Onderbrengen bij particulieren

1. Een dier mag bij een particulier ondergebracht worden indien:
 - a. de particulier beschikt over de noodzakelijke ontheffingen,
 - b. het dier tot een diersoort behoort die geschikt is om in een particuliere situatie te houden,
 - c. het welzijn van het dier dit toelaat,

- d. de particuliere houder een geschikt verblijf en expertise heeft om dit dier te houden,
 - e. het dier in principe gedurende zijn hele leven bij de particuliere houder kan blijven, en
 - f. het verblijf waar het dier wordt ondergebracht voldoet aan de in artikel 10, tweede lid, gestelde voorwaarden.
2. Gedurende het hele leven van het dier blijft het opvangcentrum de eigenaar van het dier.
 3. Indien de particuliere houder niet meer voor het dier kan zorgen, wordt het dier teruggebracht naar de eigenaar.
 4. Het dier mag niet door de particulier worden verkocht, verhuurd, tentoongesteld, al dan niet tijdelijk uitgeleend of gebruikt bij evenementen.
 5. Het opvangcentrum stelt een contract op waarin wordt opgenomen dat:
 - a. het genoemde in het eerste tot en met het vierde lid deel uitmaakt van het contract,
 - b. het niet is toegestaan met het dier te fokken, en
 - c. bij overlijden van het dier de particulier dit meldt aan het opvangcentrum.
 6. Het onderbrengen bij particulieren is niet toegestaan indien het een dier betreft behorende tot:
 - a. van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort afkomstig uit de vrije natuur,
 - b. niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoort afkomstig uit de vrije natuur, of
 - c. niet aangewezen diersoorten die niet vallen onder het overgangsbeleid zoals beschreven in artikel 2.3 en bijlage 2, onderdeel a, van de Regeling houders van dieren.

Artikel 30. Afwegingskader met betrekking tot de keuze voor een structurele oplossing

Ieder opvangcentrum stelt een afwegingskader vast met betrekking tot de keuze voor een structurele oplossing voor een dier. In het afwegingskader dient bij de keuze rekening te worden gehouden met de artikelen 26 tot en met 31. Dit kader wordt vastgelegd in het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel i.

Paragraaf 5. Doden

Artikel 31. Doden

1. Een dier wordt gedood overeenkomstig paragraaf 1.3 van het Besluit houders van dieren, indien voor het dier geen andere structurele oplossing kan worden gevonden.
2. Het dier wordt na verdoving door een bekwaam en daartoe bevoegd persoon gedood.
3. De beheerder, bedoeld in artikel 33, eerste lid, en de dierenarts stellen een handelwijze vast als bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel k, voor het doden van opgevangen dieren.
4. Een besluit om een dier te doden is altijd gebaseerd op het door het bestuur vastgestelde beleid en wordt in overleg met de dierenarts of de persoon, bedoeld in artikel 34, eerste lid, genomen.

Artikel 32. Overleden dier

1. Indien een dier komt te overlijden, wordt de doodsoorzaak door een dierenarts vastgesteld.
2. Een in het opvangcentrum gedood of gestorven dier dat geen productiedier is wordt vernietigd, of ter beschikking gesteld aan:
 - a. een door of namens de Staatssecretaris van Economische Zaken aan te wijzen wetenschappelijk instituut, of
 - b. een museum, educatieve instelling, bezoekerscentrum of schoolbiologische dienst die over een daartoe strekkende ontheffing beschikt.
3. Een overleden dier als bedoeld in het eerste lid waar de doodsoorzaak niet van bekend is, en waar de bepaling van de oorzaak van belang kan zijn voor het opsporen van vergiftigingen, of een dier dat is gestorven aan een onnatuurlijke doodsoorzaak, wordt uitsluitend aangeboden aan opsporingsambtenaren van de politie, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit van het Ministerie van Economische Zaken of andere bevoegde instanties.

Paragraaf 6. Medewerkers

Artikel 33. Beheerder

1. Het bestuur van het opvangcentrum benoemt een of meer natuurlijk personen tot beheerder van een opvanginrichting. Een beheerder is belast met de dagelijkse leiding van de opvanginrichting.
2. De taken en bevoegdheden van de beheerder worden vastgesteld in het beleid betreffende het personeel, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel I.

Artikel 34. Medewerkers

1. Het opvangcentrum beschikt ten minste over één vaste, al dan niet vrijwillige, vakbekwame dierversorger.
2. De persoon, bedoeld in het eerste lid, kan tevens de beheerder, bedoeld in artikel 33, eerste lid, zijn.
3. De persoon, bedoeld in het eerste lid, is in ieder geval vakbekwaam als hij voldoet aan de in artikel 3.11 van het Besluit houders van dieren gestelde eisen, met dien verstande dat indien geen deelkwalificatie beschikbaar is voor de betreffende soort, volstaan kan worden met de deelkwalificaties die wel van toepassing kunnen zijn op de op te vangen soort.
4. De persoon, bedoeld in het eerste lid, is vakbekwaam met betrekking tot
 - niet als gezelschapsdier gehouden dieren van van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten, en
 - niet als gezelschapsdier gehouden dieren van niet van nature in Nederland voorkomende beschermde diersoorten, als hij kan aantonen dat hij ten minste de afgelopen drie jaar ervaring heeft opgedaan in het huisvesten en verzorgen van de specifieke categorie van dieren waarvoor de aanvrager ontheffing aanvraagt, en hij daartoe minimaal twee positieve referenties van deskundig te achten personen kan overleggen.
5. In het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel I, wordt ingegaan op:
 - a. het aantal verzorgende medewerkers in relatie tot het aantal te verzorgen dieren,

- b. de vereiste intensiteit, de aanwezigheid van ondersteunende medewerkers en overleg tussen medewerkers, en
- c. de taken, tijdsbesteding, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, positie, eventuele vergoedingen en opleidingsmogelijkheden voor vrijwillige en betaalde medewerkers.

Artikel 35. Operationele continuïteit

In het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel n, wordt vastgelegd hoe de operationele continuïteit wordt gewaarborgd. Daartoe behoren ten minste voorzieningen in geval dat essentiële medewerkers, zoals de beheerder, niet beschikbaar zijn.

Paragraaf 7. Bezoekers

Artikel 36. Bezoekers

1. Het opvangcentrum kan bezoekers toelaten, mits de bezoekers het herstel van zieke en gewonden dieren en de structurele oplossingen voor de opgevangen dieren niet belemmeren of vertragen, zodat voldaan wordt aan de doelstelling, bedoeld in artikel 2.
2. Het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel o, beschrijft maatregelen die het gestelde in het eerste lid waarborgen, waarbij ten minste wordt ingegaan op de volgende punten:
 - a. de ruimte waar bezoekers niet mogen komen,
 - b. fysiek contact tussen bezoekers en opgevangen dieren,
 - c. de mogelijkheid van afzondering van dieren buiten het zicht van de bezoekers,
 - d. de veiligheid van bezoekers.

Paragraaf 8. Register en logboek

Artikel 37. Register

1. Artikel 4.9 Besluit houders van dieren is van overeenkomstige toepassing op een opvangcentrum van dieren.
2. Indien dieren als één groep van dezelfde soort en van vergelijkbare leeftijd aangeboden worden, kunnen deze als groep onder vermelding van het aantal, worden opgenomen.
3. In het register worden voor elk opgevangen dier de volgende gegevens opgenomen, voor zover relevant:
 - a. indien bekend de vindplaats van het dier en persoonsgegevens van de vinder of de gegevens van de eigenaar dat afstand doet van zijn dier,
 - b. datum van binnenkomst,
 - c. reden van aanbieden,
 - d. eerste beoordeling als bedoeld in artikel 18,
 - e. veterinaire verslaglegging, inclusief data van behandelingen,
 - f. de verwachte behandelingsduur in geval van zieke of gewonde dieren,
 - g. indien de verwachte behandelingsduur wordt overschreden, de reden van overschrijding, en
 - h. de definitief gekozen structurele oplossing voor het dier.

Datum

17 maart 2022

Zaaknummer

2021-014790

Blad

24 van 24

4. In de veterinaire verslaglegging, bedoeld in het derde lid, onderdeel e, worden de volgende gegevens genoteerd:
 - a. behandelend dierenarts,
 - b. gegevens van het lichamelijk onderzoek en de diagnose,
 - c. verkregen medicatie met behandelingsfrequentie en dosering,
 - d. datum en beschrijving van vaccinaties en andere handelingen die uitgevoerd zijn ter vaststelling, behandeling of preventie van bepaalde ziekten met een (eventuele) datum waarop de handeling herhaald moet worden, en
 - e. eventueel datum, uitvoerder en resultaten van een post-mortem onderzoek.
5. De administratie en hoe deze ingevuld en gebruikt wordt, wordt beschreven in het beleid, bedoeld in artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel p.
6. De administratie is altijd door alle aanwezige medewerkers in te zien.

Artikel 38. Logboek

1. Het opvangcentrum houdt een logboek bij waarin dagelijks de gezondheidscontrole van alle dieren en eventuele andere bevindingen worden vastgelegd.
2. Het logboek, bedoeld in het eerste lid, kan als aanvulling worden opgenomen in het register, bedoeld in artikel 37.

Paragraaf 9. Slotbepaling**Artikel 39. Afwijkingsmogelijkheid**

Indien het opvangcentrum te maken krijgt met een onvoorziene situatie waardoor het zich gedwongen ziet van de voorschriften van dit protocol af te wijken, stelt het onverwijld de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken daarvan op de hoogte.